

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

Projektplan – år 2 Inflytande och delaktighet- Psykisk hälsa

Avdelningen för hälsa och välfärd, Region Dalarna

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

Innehåll

1.	1. BAKGRUND	4
2.	PROJEKTETS MÅL OCH SYFTE	5
	2.1 SYFTE	5
	2.2 ÖVERGRIPANDE MÅL	5
	2.3 PROJEKTMÅL	5
3.	PROJEKTETS GENOMFÖRANDE	5
	3.1 METOD	5
	3.2 AKTIVITETSPLAN	6
	3.3 PROJEKTORGANISATION	6
	3.3.1 ORGANISATIONSPLAN, STYRGRUPP, REFERENSGRUPP	6
	3.3.2 STYRGRUPP	6
	3.3.3 BISAM- BRUKARINFLYTANDESAMORDNARE	6
	3.3.4 REFERENSGRUPP	6
	3.4 ROLLER, ANSVAR OCH BEFOGENHETER	7
	3.4.1 PROJEKTÄGARE	7
	3.4.2 STYRGRUPP.....	7
	3.4.3 PROJEKTLEDARE.....	7
	3.4.4 REFERENSGRUPP	7
	3.4.5 ARBETSGRUPPEN FÖR FOKUSVECKAN V.41	7
4.	KOMMUNIKATION	8
5.	UPPFÖLJNING OCH UTVÄDERING	8
6.	TIDSPLAN OCH EKONOMI	8
	6.1 TIDSPLAN	8
	6.2 BUDGET	8
7.	ÖVRIG INFORMATION	9
	DALARNAS NÄTVER FÖR PSYKISK HÄLSA	9
	FÖRENINGAR	9
	BRUKARRÅD, FUNKTIONSHINDERRÅD OCH PATIENTRÅD	10
	FONTÄNHUSET	10
	NSPH - NATIONELL SAMVERKAN FÖR PSYKISK HÄLSA	11
	ANHÖRIGSTÖD	11
	PERSONLIGA OMBUD	11
	BISAM NATIONELLT NÄTVERK	11
	MHFA	11

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

1. Bakgrund

I det regionala och lokala arbetet finns mycket att vinna på att ta tillvara på kunskap och engagemang från patient, brukar- och anhängargorganisationer såväl som från enskilda. Träffsäkerheten i utvecklingsarbetet ökar och tanke- och arbetssätt påverkas och leder förhoppningsvis till en kulturförändring så att patienter, brukare och anhöriga blir medskapare i utvecklingsarbetet. Metoder för att systematiskt ta tillvara på denna kunskap behöver utvecklas på individnivå, verksamhetsnivå och systemnivå.

Den psykiska ohälsan i landet befaras öka och insatser behövs på många olika områden. Arbetsformer behöver utvecklas mot bakgrund av aktuell kunskap och i samarbete med de som ska ta del av kommuners och regioners tjänster. Vägledande för både kommun och region är begreppet "evidensbaserad praktik" (EVP) vilket innebär en medveten och systematisk användning av flera kunskapskällor för beslut- både till den enskilda och i verksamhetsutveckling- som skapas utifrån den bästa tillgängliga kunskapen, professionens expertis samt berörda personers erfarenhet och önskemål. Alla kunskapskällor är lika viktiga. För att stärka den tredje kunskapskällan; den självverfarna expertisen krävs ett målinriktat arbete.

I en demokrati har alla rätt att påverka. Genom de intresseorganisationer som företräder individer med psykisk ohälsa och deras anhöriga, ges möjlighet att påverka beslut som fattas på verksamhets- och systemnivå. Det är därför viktigt att stötta föreningarna och deras självständighet. Enligt hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen ska huvudmännen samråda med intresseorganisationerna i sin planläggning av sin verksamhet. I Region Dalarna finns tre brukarråd; brukarrådet vuxenpsykiatri, brukarrådet missbruk/beroende och brukarrådet barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Även kommunerna samråder med intresseorganisationer, till exempel Dalarnas nätverk för psykisk hälsa som samlar ett flertal av brukar-, patient- och anhängargorganisationer i länet. Nätverket är också en samarbetspart för psykiatrins utvecklingsenhet på Region Dalarna .

Under (viss del av) 2018 och 2019 har Region Dalarna valt att lägga de riktade medlen för brukarinflytande i Överenskommelsen mellan staten och SKL, Sveriges kommuner och landsting, inom området psykisk ohälsa, till att i projektform utforska hur samordning av brukarmedverkan kan utvecklas. En Brukarinflytandesamordnare (BISAM, hädanefter "Inflytandesamordnare") har projektanställts med uppdraget att t.ex. sprida kunskaper om betydelsen av brukarinflytande och delaktighet till kommuner och region samt stöttat och samordnat intresseföreningar. En s.k. inflytandefond inrättades varifrån intresseorganisationer har kunnat ansöka om medel för att utveckla sina verksamheter.

Inflytandesamordnaren har visat sig vara en framgångsrik och viktig funktion för att stärka och samordna brukare och intresseorganisationer. I det fortsatta arbetet 2020 kommer Inflytandesamordnaren fortsätta arbetet med utveckling av metoder för att inhämta brukarerfarenheter och särskilt fokus kommer ges till att stärka brukarrådets inflytande och delaktighet. Projektet riktar sig till patienter/brukare med psykisk sjukdom och/eller psykisk funktionsnedsättning från 18 år och uppåt. Projektet bedrivs från Avdelningen för hälsa och välfärd på Region Dalarna.

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

2. Projektets syfte och mål

2.1 Syfte

Att med stöd av en Brukarinflytandesamordnare (BISAM) utveckla metoder för att inhämta och samordna expertkunskap ur brukarnas perspektiv samt stärka befintliga intresseorganisationer inom området psykisk hälsa.

2.2 Övergripande mål

-Att patienter, brukare och anhöriga ses som medskapare i vård och stöd i verksamheter som rör psykisk hälsa, såväl på individ- som verksamhets- och systemnivå.

-Att rollen som inflytandesamordnare kan implementeras i ordinarie verksamheter för att tillgodose inhämtandet av brukarperspektivet.

2.3 Projektmål

- Sprida kunskaper om betydelsen av inflytande och delaktighet till kommunernas socialpsykiatri och till regionens psykiatri samt övriga verksamheter.

- Att säkerställa att det finns rutiner i kommun- och regionpsykiatri för hur brukarrörelsen ska informeras om verksamhetsförändringar i ett tidigt skede för att t.ex. möjliggöra att brukarnas synpunkter inhämtas.

- Utveckla och stärka brukarråden liksom brukarmedverkan i arbetsgrupper i Region Dalarna. Detta genom att tillse att brukare deltar i relevant utvecklingsarbete i kommuner och region genom textmedverkan i arbetsgrupper.

- Stärka intresseföreningarna att utgöra en självständig och aktiv part i förhållande till kommuner och region.

- Inflytandesamordnare och representant från brukarorganisation ska utbildas i instruktörsutbildning i MHFA - mental Health First Aid eller första hjälpen till psykisk hälsa och genomför därefter utbildningar i länet.

- Arbete för att påvisa behovet av en implementering av inflytandesamordnare och dess möjligheter att tillgodose brukarinflytande i regionens och kommunernas verksamheter.

3. Projektets genomförande

3.1 Metod

En Brukarinflytandesamordnare (BISAM) anställs i Region Dalarna med uppdraget att uppfylla ovanstående syfte och mål.

3.2 Aktivitetsplan

- Löpande aktiviteter som informationsspridning, kunskapsinhämtning, temadagar, delta i olika arbets- och styrgrupper m.m.

- Arbete med att samordna träffar och möten för föreningar inom brukarrörelsen genom olika träffar och mötesplatser samt finnas som stöd vid exempelvis att söka medel ur fonder/stipendier.

- Medverka i arbetet med "Peer support" i någon kommun i Dalarna. Peer support innebär att en person med psykisk ohälsa anställs inom psykiatrin eller missbruk/beroende och fungerar som en professionell kamratstödare.

- Se över brukarrådets syfte och vara en del i att ta fram arbetsordning för dessa. Se mer om brukarråden under p.7

- Samverka med Fontänhuset Falun förstärks. Inflytandesamordnaren kommer finnas tillgänglig i Fontänhusets verksamhet på regelbunden basis.

- Se över möjligheten till att starta upp ett "pilotprojekt" i form av patientforum och s.k. återhämningscafé i någon av länets kommuner.

- Medverka i arbetsgrupp, se mer under p.7

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

3.3 Projektorganisation

3.3.1 Organisationsplan

Projektägare: Region Dalarna, kontaktperson Tanja Mårtensson
Projektledare och inflytandesamordnare: Therese Olsson
Projekthandledare: Tanja Mårtensson
Projektkonom: Christoffer Andersson

3.3.2 Styrgrupp

LPO Psykisk hälsa.

Inom ramen för arbetet med kunskapsstyrning formeras olika Lokala Programområden (LPO) i enlighet med den nationella modell som finns inom kunskapsstyrningen för hälso- och sjukvård och socialtjänst. I Dalarna kommer LPO Psykisk hälsa att formeras under första kvartalet 2020 med representanter från region och kommun. Jeanette Hjortsberg, Divisionschef Psykiatri, är ordförande för LPO psykisk hälsa i Dalarna. LPO psykisk hälsa rapporterar och redovisar sitt arbete till i olika forum t.ex. Länsnätverket för förvaltningschefer.

Tanja Mårtensson, Avdelningschef för hälsa och välfärd Region Dalarna adjungeras till LPO psykisk hälsa i ärenden som berör projektet.

3.3.3 Brukarinflytandesamordnare (BISAM)

- Brukarinflytandesamordnaren Therese Olsson är anställd som projektledare i Region Dalarna, på Avdelningen för hälsa och välfärd. Arbetet sker med stöd av överenskommelsen mellan staten och SKL inom området psykisk hälsa 2019 och den riktade satsningen om brukarmedverkan.

3.3.4 Referensgrupp

- Representanter i Dalarnas nätverk för psykisk hälsa och från andra föreningar inom Psykisk (o)hälsa och missbruk/beroende i Dalarna.
- Representanter från regionens brukarråd vuxenpsykiatri.
- Representanter från regionens brukarråd missbruk/beroende.
- Representanter från regionens brukarråd BUP.

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

3.4 Roller, ansvar och befogenheter

3.4.1 Projektägare

- Ansvarar för projektets budget.
- Upprättar projektplan.
- Ansvarar tillsammans med projektledare för att projektmål uppfylls.
- Godkänner projektets leveranser.
- Adjungeras till LPO psykisk hälsa (styrgruppen) vid behov.
- Arbetsledare för projektledaren/BISAM.

3.4.2 Styrgrupp

- Är projektets beslutande organ.
- Fastställer projektplan och lämnar till Länsnätverket för förvaltningschefer för beslut om att godkänna projektplan.
- Beslutar angående förslag och förändringar under projektets fortlöpande.
- Bedömer om syfte mål och resultat uppnåtts efter projektets avslut.

3.4.3 Projektledare

- Ansvarar för att genomföra projektet utifrån föreliggande projektplan.
- Ser till att projektmål uppnås och aktiviteter enligt p 3.2 genomförs.
- Planerar och organiserar arbetet.
- Föredragande i styrgruppen.
- Rapporterar regelbundet till Styrgrupp, Länsnätverket för förvaltningschefer och till Dalarnas Nätverk för psykisk hälsa.
- Ansvarar för framtagande av slutrapport.
- Ansvarar för dokumentation och diarieföring.

3.4.4 Referensgrupp

- Bidrar med att synpunkter och etablering av projektet
- Samarbetar fortlöpande i dialog med projektledare/inflytandesamordnaren med att utveckla metoder att ta till vara brukarens perspektiv

3.4.5 Arbetsgrupp "Fokus på psykisk hälsa i Dalarna", vecka 41

Medel avsätts inom ramen för projektet till en särskild satsning under den nationella veckan för psykisk hälsa (vecka 41 2020). En särskild arbetsgrupp (en s.k. lokal arbetsgrupp, LAG) tillsätts för att planera, organisera och genomföra olika aktiviteter i länet. Inflytandesamordnaren kommer utgöra en del av denna arbetsgrupp. Arbetet redovisas till LPO psykisk hälsa (styrgrupp).

Central Förvaltning
 Avdelningen för hälsa och välfärd
 Dnr: RD2018/83
 Datum: 2019-12-02

Projektplan
 Inflytande och delaktighet –
 Psykisk hälsa, år 2

4. Kommunikation

Information om projektet kommer löpande publiceras på regionens hemsida och projektets Facebooksida .

- Ett månadsbrev tas fram och skickas ut till olika intressenter. Månadsbrevet publiceras även på Facebooksidan.
- Minnesanteckningar och övrigt relevant material som tas fram under projekttiden kommer publiceras på regionens hemsida. .
- En slutrapport kommer upprättas.
- Muntliga presentationer om projektet kommer genomföras i olika sammanhang.

5. Uppföljning och utvärdering

Inom ramen för projektets redovisning och slutrapportering kommer en beskrivning och utvärdering ske av de respektive aktiviteterna enligt p 3.2. En analys kommer genomföras för att identifiera huruvida aktiviteterna har uppnått projektets syfte, övergripande mål och projektmål. Utvärdering och uppföljning kommer ske tillsammans med brukarrörelsen.

6. Tidsplan och ekonomi

6.1 Tidsplan

Aktiviteter	Datum
Projektår	2020-01-01 t.o.m. 2020-12-31
Projektledare anställd 100%	2020-01-01 till 2020-12-31
Aktiviteter enligt aktivitetsplan punkt 3.2	2020-01-01 till 2020-12-31
Utvärdering, uppföljning och slutrapport	nov-dec 2020

6.2 Budget

Innevarande projektbudget uppgår till 1 mkr, medlen har balanserats från 2019. Från föregående projektår återstår ca 200 tkr. Övriga intäkter uppgår till ca 30 tkr och avser avgifter för erbjudna utbildningar inom projektet.

Kostnadsbudget	
Kostnadsslag	Summa
Personalkostnader, projektledare	631 000
Projektkonst, m.fl resurser	50 000
Aktiviteter, resor, samarbete med intresseorganisationer m.m.	50 000
Administration	69 000
Instruktörsutbildning MHFA	50 000
Arvode brukarmedverkan	100 000
Satsning vecka 41 psykisk hälsa	250 000
Totala kostnader	1 200 000

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

7. Övrig information

Dalarnas nätverk för psykisk hälsa

Nätverket har funnits sedan 2005 och är det äldsta nätverket inom psykisk hälsa i Sverige. Nätverket har redan från start haft ett samarbete med Region Dalarna och bland annat psykiatrins utvecklingsenhet. Under 2011 startade även ett samarbete med den regionala utvecklingsgruppen (RUG) Vuxenpsykiatri som under 2019 lades ner.

Nätverkets syfte är att sprida kunskap, anordna seminarier för personal inom vård- och stödområdet vars inriktning är psykisk hälsa och ohälsa, genomföra föreläsningar riktade till allmänheten och informera om föreningarnas verksamhet. Särskild vikt läggs vid att behandla frågor om attityder och värderingar i anslutning till psykisk sjukdom och ohälsa. Sedan 2005 har en årlig och välbesökt temadag anordnas i anslutning till Världsdagen för psykisk hälsa.

Nätverket består av representanter från:

RSMH - Riksförbundet för social och mental hälsa.

IFS – Intresseföreningen för schizofreni och andra psykossjukdomar.

OCD – Tvångssyndrom och närliggande diagnoser.

SPES – Suicidprevention och efterlevandestöd.

nextME – Incestdrabbade

Fontänhuset i Falun – Mötesplats för personer med psykisk ohälsa.

Attention - Neuropsykiatriska sjukdomar som tex ADHD

Svenska Kyrkan

Föreningen Balans – Bipolär sjukdom, utmattningssyndrom m.m.

Brucar- och anhörigorganisationer inom psykisk hälsa/ohälsa och missbruk/beroende i Dalarnas län.

RSMH Hoppet i Säter

Verdandi

RSMH Glädjespridarna i Falun

RIA

RSMH Lamellen i Borlänge

Länkarna

RSMH Viljan vid Siljan i Mora

AA

SPES i Dalarna, OSD Förbundet

Familjekällan i Dalarna

IFS i Dalarna

Fontänhuset i Falun

Balans i Dalarna

Frisk och Fri i Dalarna

Attention Dalarna

nextME i Dalarna

Autism och Aspergerföreningen i Dalarna

Organiserade Aspergare

X-cons

Spelberoendes Förening Borlänge.

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan Inflytande och delaktighet – Psykisk hälsa, år 2

Brukarråd, funktionshinderråd och patientråd

I Region Dalarna finns tre brukarråd som tillhör psykiatrin: Brukarråd Vuxenpsykiatri, Brukarråd Missbruk/beroende och Brukarråd BUP. Det finns även några brukarråd på lokal nivå, tex Brukarråd Missbruk/beroende i Borlänge kommun. I brukarråden tas synpunkter avseende vård och stöd upp och brukarrepresentanterna får insyn i verksamheten inom psykiatrin och kan ta del av beslut som fattas. Under 2020 kommer ett nytt arbetsdokument att implementeras i brukarråden för att tydliggöra brukarrådets syfte och uppdrag är att förstärka brukarnas inflytande i de beslut som ska fattas.

I Psykiatrins brukarråd finns representanter från Dalarnas nätverk för psykisk hälsa, IFS (Schizofreni), Balans, RSMH, SPES, Attention. Under 2020 kommer brukarråden förstärkas med en representant från patientnämnden. Region Dalarna medverkar genom ordförande och sekreterare samt Inflytandesamordnaren.

I Brukarrådet för Missbruk/Beroende finns representanter från Dalarnas nätverk för psykisk hälsa, Länkarna, AA, X-cons, Verdandi, Frisk och Fri, SPES, Attention. Region Dalarna medverkar genom ordförande och sekreterare samt Inflytandesamordnaren.

I BUPs brukarråd finns representanter från Dalarnas nätverk för psykisk hälsa, Attention, Autism och Asperger föreningen. Region Dalarna medverkar genom ordförande samt Inflytandesamordnaren.

Funktionshinderrådet i Dalarna (FRID) har 13 ledamöter. Sex ledamöter är förtroendevalda från regionen och sju är representanter från funktionshinderrörelser i länet. Funktionshinderråd finns även lokalt i vissa kommuner. Funktionshinderrådet har samma syfte som brukarrådet i att inhämta synpunkter från brukar-rörelsen när det gäller olika funktionsnedsättningar, fysiska som psykiska. Brukarrepresentanterna får insyn i verksamheterna avseende vård och stöd och får möjlighet att påverka. Under 2020 kommer även Inflytandesamordnaren medverka i FRID.

Patientråd finns i många av länets vårdcentraler och har samma syfte som brukarråd och funktionshinderråd, att bidra med synpunkter från patient- och brukarperspektiv samt att ta del av vårdcentralernas verksamhet. I patientråden finns representanter från äldreorganisationerna, funktionshinderrörelsen samt enskilda patienter. Region Dalarna medverkar genom ordförande samt Inflytandesamordnaren, ibland även personal från vårdcentralen och tjänstemän från kommunen samt representanter från politiken.

Fontänhuset i Falun

Fontänhuset i Falun är det 13:e i Sverige och öppnade under 2019. Fontänhuset drivs med stöd av bland annat Region Dalarna och Falu kommun och är en mötesplats för personer med psykisk ohälsa med syftet att kunna erbjuda en meningsfull vardag. Fontänhusets aktiviteter bestäms av medlemmarna och verksamheten bygger på frivillighet. Fontänhuset har över 40 medlemmar.

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

NSPH nationell samverkan för psykisk hälsa

NSPH startade 2007 och har idag 13 medlemsorganisationer.

Medlemmarna är:

FMN – Riksförbundet Föräldraföreningen mot narkotika.

Frisk & Fri – Riksföreningen mot ätstörningar.

Riksförbundet Attention

Riksförbundet Balans

RFHL – Riksförbundet för Rättigheter, Frigörelse, Hälsa och Likabehandling.

RSMH – Riksförbundet för social och mental hälsa.

IFS – Schizofreniförbundet

SHEDO – Self Harm and Eating Disorders Organisation

SPES – Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandestöd.

Svenska OCD förbundet

Suicid Zero

Sveriges Fontänhus

ÅSS – Svenska ångestsyndromsällskapet

Anhörigstödjare i Dalarna

Nätverket för anhörigstödjare i Dalarna träffas 2 ggr per år och består av 13 kommuner (som har anhörigstödjare anställda).

Personliga ombud i Dalarna

Det finns personliga ombud i alla 15 kommuner i Dalarna. Personliga ombud utgör ett stöd i tex kontakter med myndigheter och vården.

BISAM nationellt nätverk

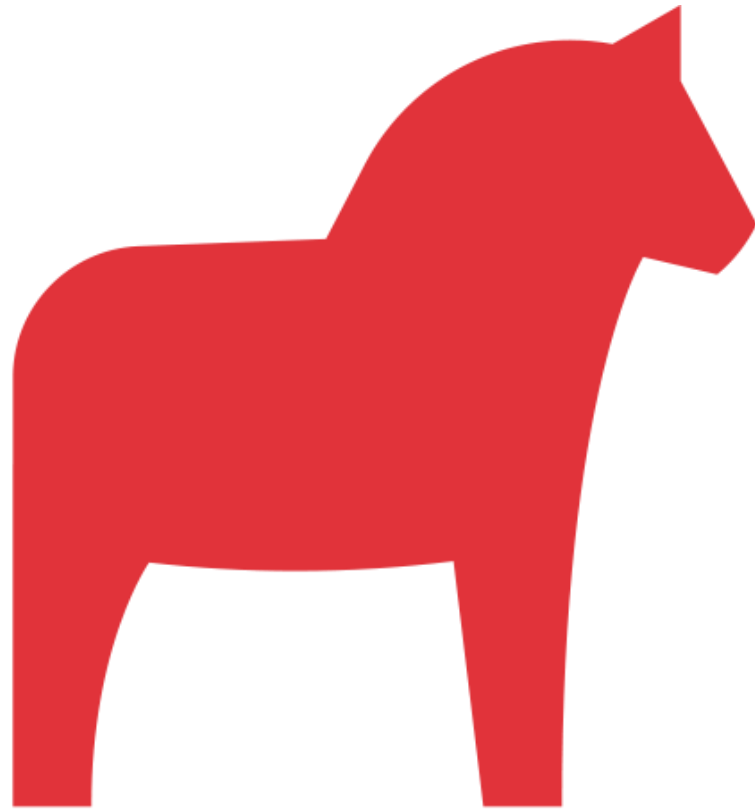
Ett fyrtiotal inflytandesamordnare ingår i nätverket och har anställning inom region eller kommun men även hos olika föreningar. Många är anställda med stöd av projektmedel men några en del av ordinarie verksamheter genom tillsvidaretjänster.

MHFA (Mental Health First Aid) - Första hjälpen till psykisk hälsa

MHFA har utvecklats i Australien och är ett utbildningsprogram avsett för allmänheten. Tanken bakom utbildningsprogrammet är snarlik med den vid fysisk Första hjälpen utbildning. Det vill säga man ger kursdeltagaren kunskaper som tillåter denna att ingripa och ge första hjälp tills den drabbade har fått professionell hjälp. Kurserna finns tillgängliga i tre olika utformningar; vuxen, ungdom och äldre och genomförs av utbildade instruktörer. Vuxen och äldre-kurserna omfattar 12 timmar medan ungdomskursen utgörs av 14 timmar.

Central Förvaltning
Avdelningen för hälsa och välfärd
Dnr: RD2018/83
Datum: 2019-12-02

Projektplan
Inflytande och delaktighet –
Psykisk hälsa, år 2

**REGION
DALARNA**

